

Moss kommune

Frivillighet

Frivillighetspolitikk for Moss 2010 - 2013

Frivillighet skaper glede og aktiviteter,
styrker og utvikler Moss.

Vedtatt i bystyret i Moss 07.12.09

Formannskapet i Moss vedtok i møte 29.04.08 at det skulle utarbeides en Frivillighetspolitikk for Moss kommune for perioden 2009 – 2013. Dette skulle skje i samarbeid med lag og organisasjoner.

Arbeidet ble organisert som et prosjekt, sammensatt av representanter fra frivillig sektor, fra administrasjonen og tillitsvalgte. Prosjektgruppens medlemmer følger som vedlegg 2.

Kommunenes Sentralforbunds (KS) veileder for utvikling av lokal frivillighetspolitikk *Sammen om det gode liv* ble lagt til grunn for arbeidet.

Det er lagt vekt på at frivillighetspolitikken skal styrke og utvikle samarbeidet mellom kommunen og frivillig sektor. Dette omhandler tilrettelegging, forutsigbarhet, tydeliggjøring og verdsetting av frivillig sektors rolle for utvikling av mossesamfunnet.

Det kom mange gode innspill fra frivillig sektor, både gjennom åpne møter og gjennom representanter fra frivillige i prosjektgruppa. Det har vært viktig å være lyttende til frivillighetens behov for å finne områder der samhandling mellom kommunen og frivillig sektor kan utvikles. Næringslivets rolle i et treparts samarbeid er også berørt.

Moss kommune vil gjennom sin frivillighetspolitikk legge grunnlaget for et godt samarbeid med frivillig sektor til gjensidig nytte og som kan legge til rette for positiv utvikling av lokalsamfunnet.

Moss kommune vil også takke for samarbeidet og berømme den innsatsen som er lagt til grunn fra frivillig sektor for utformingen av Frivillighetspolitikk for Moss 2010 - 2013. Handlingsplanen skal rulleres 2. hvert år og løper fram til 31.12.11

Moss, januar 2010
Paul-Erik Krogs vold
Ordfører

*1 Bildet som brukes på framsiden og nederst på venstresidene er: På skøyter på Storefjorden, ca. 1936.
Denne vil også bli brukt som banner på hjemmesiden til Moss kommune.*

INNHALDSFORTEGNELSE

0. SAMMENDRAG	4
1. INNLEDNING	5
1.1 Bakgrunn	5
1.2 Forebyggende og helsefremmende arbeid	5
1.3 Arbeidet med frivillighetspolitikken	6
2. VISJON, MÅL OG VERDIER	7
2.1 Visjon	7
2.2 Mål	7
2.3 Verdier	7
3. FRIVILLIG SEKTOR	8
3.1 Frivillig innsats – definisjon	8
3.2 Frivillige organisasjoners betydning	8
3.3 Frivillighet og integrering	8
3.4 Kort presentasjon av frivillige organisasjoner i Moss	8
3.4.1 Moss Frivilligsentral	8
3.4.2 Idrettsorganisasjoner	8
3.4.3 Musikkorganisasjoner	9
3.4.4 Humanitære organisasjoner	9
3.4.5. Moss menighet	9
3.4.6 Andre organisasjoner for barn og ungdom	9
3.4.7 Andre organisasjoner	9
3.4.8 Velforeninger, borettslag, sameier	9
3.5 Frivillig sektor - samhandling med kommunen	9
4. UTVIKLINGSTENDENSER	10
4.1 Utviklingstendenser innen frivillig innsats	10
4.2 Utviklingstendenser i Østfold	10
4.3 Utviklingstendenser i Moss	10
5. KOMMUNALE OG ANDRE OFFENTLIGE / PRIVATE VIRKEMIDLER	11
5.1 Kommunale virkemidler	11
5.2 Statlige, fylkeskommunale og andre private virkemidler	11
6. STRATEGIER OG TILTAK	12
6.1 Generelle retningslinjer	12
6.2 En god samarbeids- og mottakskultur	12
6.3 Medvirkning fra frivillig sektor og næringsliv	12
6.4 Samarbeid mellom frivillige, næringslivet og kommunen	13
6.5 Frivillighetsportal, elektronisk kommunikasjon	13
6.6 Samarbeidsforum for frivillige organisasjoner - dialogarenaer	14
6.7 Frivillighetens hus	14
6.8 Tilskuddsordninger	14
6.9 Partnerskapsavtaler eller samarbeidsavtaler	15
7. HANDLINGSPLAN 2009 - 2010	16
VEDLEGG 1 – MAL FOR PARTNERSKAPSAVTALE	17
VEDLEGG 2 – PROSJEKTGRUPPENS SAMMENSETNING	17

0. SAMMENDRAG

Et levende lokalsamfunn er viktig for innbyggernes trivsel og identitet. Dette skapes ikke av kommunen alene, men i samarbeid med frivillige organisasjoner, ildsjeler og næringslivet.

Moss kommune er innforstått med at skal man lykkes med å forsterke det store engasjementet som finnes innenfor lag og foreninger i kommunen, så må dette oppmuntres med positive virkemidler. Utsagnet "frivillighet lever av lyst og dør av tvang" har vært retningsgivende for arbeidet med en frivillighetspolitikk for Moss.

Moss kommunes frivillighetspolitikk bygger på visjonen:

Frivillighet skaper glede og aktiviteter, styrker og utvikler Moss.

For å forsterke dette jobbes det etter følgende mål:

- Mål 1: Tilrettelegge for en sterk og mangfoldig frivillig sektor i Moss.
- Mål 2: Systematisere samarbeidet mellom frivillig sektor og kommunen og utløse ressurser til felles beste.
- Mål 3: Skape forutsigbarhet og inspirere til frivillighet.

Kommunen ønsker å bidra til å opprettholde et mangfoldig, inkluderende og aktivt lokalsamfunn, både gjennom økonomisk støtte og god tilrettelegging. Frivillig sektor gjør et viktig arbeid for utvikling av mossesamfunnet. Aktivitet og deltakelse i frivillige organisasjoner skaper arenaer hvor folk møtes og aktiviseres, og hvor tillit mellom mennesker skapes og utvikles. Frivillig sektor er også en viktig bidragsyter og et tillegg til de tjenester som kommunen yter.

Det må legges til rette for et godt samarbeid mellom kommunen og frivillig sektor, som bygger på prinsippet om likeverdighet og forståelse for frivillig sektors selvstendighet i samfunnslivet.

Samhandlingen mellom frivillige og kommunen skal bygge på verdier om anerkjennelse av frivillighetens egenverdi og av frivillighetens mangfold. Det skal legges til rette for en god mottaks- og samarbeidskultur og forutsigbare rammebetingelser.

Ut fra visjon, mål og verdier er det fastsatt strategier og tiltak. Dette handler om de virkemidler som Moss kommune velger å ta i bruk for å styrke og utvikle et samarbeid med frivillig sektor. Virkemidlene er framkommet i et samarbeid med representanter for frivillig sektor.

I handlingsplanen er nedfelt tiltak som skal legge grunnlag for et godt samarbeid som skal bidra til å oppnå målene.

Dette omfatter følgende tiltak:

- vurdering av retningslinjer for tilskudd
- utvikling av en samarbeidskultur
- system for medvirkning
- initiere til et samarbeid mellom kommunen, næringslivet og frivillig sektor
- etablering av en frivillighetsportal for elektronisk kommunikasjon
- samarbeidsforum for frivillige, i samarbeid med kommunen
- vurdere muligheter for egnede lokaler for frivilligheten
- informasjon om tilskuddsordninger og prosedyrer
- partnerskapsavtaler

Gjennom frivillighetspolitikken legger Moss kommune vekt på et styrket samarbeid med frivillig sektor. Dette er særlig viktig i forhold til samfunnets fokus på frivillig sektor som en viktig ressurs for å skape et godt lokalsamfunn.

Visjon, mål og verdier Innarbeides i kommuneplanen for Moss og i andre relevante kommunedelplaner.

1. INNLEDNING

1.1 Bakgrunn

Moss formannskap vedtok i møte den 29.04.08 at det skal utarbeides en frivillighetspolitikk for Moss kommune i samarbeid med frivillige lag og organisasjoner.

Prosjektgruppas mandat var å utarbeide en frivillighetspolitikk for Moss som har til formål å

- stimulere til dialog mellom kommunen og frivillige
- systematisere samarbeidet og utløse ressurser til felles beste
- skape forutsigbarhet og inspirere til frivillighet.

Moss kommune ønsker å skape gode rammeforutsetninger både for de tradisjonelle frivillige organisasjonene og for ny type frivillighet.

Moss by har lang tradisjon for frivillig arbeid. Flere av byens foreninger har røtter tilbake til midten av 1800-tallet og har drevet frivillig arbeid i langt over 100 år. I tillegg ble flere viktige samfunnsoppgaver skjøttet av frivillige. Blant annet ble det første sykehuset i Moss startet ved frivillig arbeid i 1848 i lokalene der Moss Frivilligsentral i dag holder til. Inntil Moss brannvern ble stiftet i 1879 hadde byen et såkalt borgelig brannvern som ble drevet av rundt 200 frivillige. Vår eldste idrettsforening Moss og Våler skytterlag ble stiftet så tidlig som i 1861. Mottageren av Moss kommunes kulturpris 2009, Moss Sangforening, ble stiftet i 1878.

Lag og foreninger har en viktig rolle som samfunnsutviklere i kommunen. Den frivillige innsatsen i Moss er fortsatt svært omfattende. Det er registrert nærmere 300 foreninger i kommunen. I tillegg ytes det en omfattende frivillig innsats fra enkeltpersoner som ikke er medlemmer i noen forening.

Bakgrunnen for arbeidet med frivillighetspolitikken bygger på nasjonale føringer. Kommunenes Sentralforbund (KS) vedtok i 2004 følgende: *"Det må utformes en politikk overfor de frivillige virksomhetene fra kommunens side som gir dem større forutsigbarhet og bedre vilkår."*

Kultur- og kirkedepartementet har i St.meld. nr. 39 (2006-2007), Frivillighet for alle² uttrykt at: *"Regjeringen vil understreke at den enkelte kommune bør utvikle en lokal frivillighetspolitikk."* I meldingen blir det også understreket at frivilligheten skal utvikle seg på sine egne premisser.

I stortingsmeldingen gis frivillig sektor den anerkjennelse den fortjener som en bærebjelke for det sivile samfunn. Frivilligheten har sin selvstendige rolle som en egen og uavhengig samfunnssektor. Myndighetene skal ikke styre den, men skal legge til rette for at frivilligheten har gode kår.

I stortingsmelding om samhandlingsreformen¹ er det fokus på frivillig sektors forebyggende rolle i forhold til å bedre livsvilkår for innbyggerne.

1.2 Forebyggende og helsefremmende arbeid

Folkehelseperspektivet er sentralt i samarbeidet med frivillig sektor. Folkehelse skal ha fokus på at helsefremmende og forebyggende arbeid gir positive resultater for den enkelte og for samfunnet. Her legges særlig vekt på tiltak som kan bidra til utjevne sosiale helseforskjeller. Her er frivillig sektor en viktig bidragsyter.

1. St. meld. nr. 47 (2008-2009) Samhandlingsreformen.

1. INNLEDNING

1.3 Arbeidet med frivillighetspolitikken

Som oppstart på arbeidet ble det gjennomført en folkehelsekonferanse i september 2008. Representant fra Kirke- og kulturdepartementet tok utgangspunkt i St.meld. nr. 39 *Frivillighet for alle* som fokuserer på den frivillige innsatsen i samfunnet. Representant fra Helse- og sosialdepartementet tok utgangspunkt i St.meld. nr. 20 *Nasjonal strategi for å utjevne sosiale helseforskjeller*,³ som fokuserer på rettferdig fordeling som god folkehelsepolitikk. Begge stortingsmeldingene er sentrale i arbeidet med en frivillighetspolitikk.

På konferansen møtte nærmere hundre deltakere, fra frivillig sektor, administrasjonene og politisk nivå.

Organisasjoner ble her invitert til å delta i arbeidet med en frivillighetspolitikk for Moss. Representanter for lag og organisasjoner takket ja til et slikt samarbeid.

Arbeidet ble organisert som et prosjekt sammensatt av frivillige, administrasjonen og tillitsvalgte i kommunen. KS's anbefalinger for arbeidet ble lag til grunn.⁴ Arbeidet er gjennomført som en prosess, der innspill fra frivillig sektor har vært viktig. Det har vært gjennomført informasjonsmøter med lag og organisasjoner. Samhandling med paraplyorganisasjonene og frivillig sektor som medlemmer i prosjektgruppa har vært svært viktig for å kunne se utfordringene fra frivillighetens side.

Næringslivets rolle i mossesamfunnet gjennom samhandling med kommunen og frivillige har også vært tema. Representanter fra næringslivet har vært invitert til prosjektgruppas møte for å avklare interesse for slik samhandling. Dette foreslås fulgt opp videre som resultat av frivillighetspolitikken.

I kommuneplanen⁵ er det satt mål for samhandling og medvirkning fra frivillig sektor og næringsliv. Dette skal synliggjøre lokale ressurser og gi grunnlag for ulike partnerskaps- eller samarbeidsløsninger mellom det offentlige og det sivile samfunn.

Samfunnsutvikling i Moss er et samarbeid mellom tre parter: Det offentlige/kommunen, sivilsamfunnet/frivillig sektor og det private næringslivet. Dette kan synliggjøres i følgende modell:

Prosjektgruppas forslag til frivillighetspolitikk for Moss ble lagt fram som et høringsutkast til formannskapet behandling. Deretter ble utkastet sendt til formell høring til lag og organisasjoner, før endelig politisk behandling i bystyret i desember 2009.

2. St.meld. nr. 39 (2006-2007) *Frivillighet for alle*

3. St.meld. nr. 20 (2006-2007) *Nasjonal strategi for å utjevne sosiale helseforskjeller*

4. www.ks.no Veilederen Sammen om det gode liv

5. Kommuneplan for Moss 2007 – 2019, kap. 3.2.3 Folkehelse

Moss sykehus i 1848, nå Moss Frivilligsentral

Ringdans fra før i tiden

Moss Frivilligsentral og Velferdssentralen i Moss

2. VISJON, MÅL OG VERDIER

I Kommuneplan for Moss 2007 – 2019 er det overordnede mål og utgangspunkt for all kommunal virksomhet og samfunnsutvikling knyttet til følgende visjon for Moss:

Moss skal framstå som den gode by som er fremtidsrettet og som legger avgjørende vekt på kunst, kultur og design.

Dette er en visjon som kommunen ikke kan nå alene. "Den gode by" skapes i samarbeid mellom mange samfunnsaktører. Her gjør frivillig sektor en viktig innsats for utvikling av mossesamfunnet. Næringslivet har også i større grad samfunnsfokus som sin politikk.

2.1 Visjon

Kommunens frivillighetspolitikk skal strekke seg etter følgende visjon:

Frivillighet skaper glede og aktiviteter, styrker og utvikler Moss.

2.2 Mål

I det følgende er fastsatt tre mål som skal bidra til at visjonen kan bli oppfylt:

Mål 1: Tilrettelegge for en sterk og mangfoldig frivillig sektor i Moss.

Mål 2: Systematisere samarbeidet mellom frivillig sektor og kommunen og utløse ressurser til felles beste.

Mål 3: Skape forutsigbarhet og inspirere til frivillighet.

Strategier og tiltak for å oppfylle målene er angitt i kap. 6. Gjennom handlingsplanen i kap. 7 er tiltakene opplistet og med angivelse av ansvar og tidsplan for gjennomføring.

2.3 Verdier

Frivillig sektor er betydningsfull for demokratiet og for den sosiale kapital. Med sosial kapital menes de formelle og uformelle nettverk som innbyggerne deltar i. Først og fremst legges til grunn at frivillig innsats har en egenverdi og er et gode i seg selv, og ikke bare fordi den er nyttig for kommunen eller de som nyter godt av den.

Thomas Hylland Eriksen, professor i sosialantropologi, har sagt det på denne måten i et temahefte om frivillighet fra Kommunal Rapport nr. 41/06 :

"Uten frivillig innsats stanser samfunnet. Det er deltakelse i ubetalt, men samfunnsnyttig arbeid som gjør oss til borgere, og som gjør nærmiljøet til noe mer enn en sammenrasket ansamling bygninger. Så svaret på spørsmålet om hvem som tjener på det, er verken deg eller meg, men alle".

Moss kommune skal ha en offensiv frivillighetspolitikk som bygger på følgende verdigrunnlag:

En anerkjennelse av frivillighetens egenverdi

- Oppmuntre til frivillig aktivitet.
- Anerkjenne frivillighetens egenverdi.
- Fastslå at frivillig innsats er en ressurs i lokalsamfunnet.

En anerkjennelse av frivillighetens mangfold

- Anerkjenne at frivilligheten bidrar til fellesskap, glede, engasjement, demokratiske holdninger og kulturbygging.
- Anerkjenne at frivilligheten tilbyr unik kompetanse, særlig i mellommenneskelige forhold og i nettverksbygging.
- En mangfoldig frivillig sektor er et viktig bidrag til mossesamfunnets sosiale kapital, og et viktig bidrag i forebyggende og helsefremmende folkehelsearbeid.

En god mottaks- og samarbeidskultur

- Erkjenne at kommunen og de frivillige har ulik kultur, organisering, arbeidsformer, kapasitet og tradisjoner.
- Samarbeidet mellom kommunen og frivillig sektor skal bygge på respekt, dialog og tillit.
- Anerkjenne organisasjonenes rett til å styre seg selv.
- I samarbeidet skal kommunal og frivillig sektor betraktes som likeverdige parter.
- Samarbeid med frivillige betyr ikke en overføring av ansvar fra kommunen til frivillig sektor.
- Verdsette frivillighetens rolle i å utfordre og påvirke kommunen i sitt arbeid for å skape et godt mossesamfunn.

Forutsigbare rammebetingelser

- Tilstrebe at organisasjonene får stabile og forutsigbare rammebetingelser, og tydelige signaler.
- Tilby frivilligheten systematisk medvirkning i alle saker som vedrører frivillighet.

Fargerik samling utenfor Moss Frivilligsentral

Moss Frivilligsentral: Prosjekt «Vaffel og vårrull»

Dansende pike

3. FRIVILLIG SEKTOR

3.1 Frivillig innsats – definisjon

I denne frivillighetspolitikken defineres frivillig innsats til:

Ulønnet innsats som utføres av fri vilje, utenfor egen husholdning, som er utført av enkeltpersoner, grupper og foreninger og som kommer individer eller grupper til gode.

Frivillighetspolitikk for Moss omfatter med dette alle typer frivillighet, fra sjakkklubber, natteravner, sosiale og humanitære organisasjoner, idrettsorganisasjoner, kulturorganisasjoner, pasientorganisasjoner, miljøorganisasjoner, trossamfunn, dugnader, en ny type frivillighet, osv. Den omfatter ikke politiske partier eller fagforeninger.

3.2 Frivillige organisasjoners betydning

Frivillig sektors bidrag til mangfold, kultur, politikk og demokratiske holdninger er av stor samfunnsmessig verdi. Sivilsamfunn og frivillig sektor er kanaler for engasjement, innflytelse og samfunnsdeltakelse.

For mange av de frivillige organisasjonene er drivkraften felles innsats for felles sak i tillegg til å være et verdsatt sosialt fellesskap. Deltakelse i frivillig organisasjonsliv gir mening og fellesskap, læring og demokratisk kompetanse. Slik bidrar frivillige organisasjoner til gode oppvekstvilkår, fellesskap og livskvalitet.

Gjennom lange og sterke tradisjoner har organisasjonene og myndighetene utviklet og styrket dialogen knyttet til ulike samfunns mål og interesser. Frivillig sektor plasserer seg mellom offentlig og privat sektor og utgjør et viktig element i den norske samfunnsstrukturen.

3.3 Frivillighet og integrering

Tradisjonelt har frivillige organisasjoner vært en viktig arena for sosial integrering ved å danne møteplasser for samvær og deltakelse på tvers av sosiale ulikheter og identitet, og bidrar til å skape tillit og sosiale nettverk.

Eksempelvis arrangerer Moss menighet i samarbeid med Moss Frivilligsentral og Moss mottak internasjonalt treff på Arena – Moss kirke- og kultursenter.

Frivillige organisasjoner anses som viktige aktører for integrering og inkludering av innvandrerbefolkningen. Etnisk mangfold øker i Norge som et resultat av økende innvandring. Dette skjer også i Moss. I stortingsmeldingen «Frivillighet for alle» settes fokus på sosial og kulturell integrering som viktig frivillighetspolitikk.

Ikke alle sosiale nettverk har samme styrke til sosial integrering. Sosiale nettverk kan være ekskluderende når de knytter individer innenfor homogene grupper eller inkluderende ved å knytte individer på tvers av sosiale og identitetsbaserte forskjeller.⁶ Dette er en utfordring både for

etnisk norske organisasjoner og for organisasjoner knyttet til opprinnelsesland.

Gjennom en frivillighetspolitikk for Moss er det ønskelig å legge til rette for sosial og kulturell integrering. I Moss er det flere organisasjoner som jobber aktivt med dette.

3.4 Kort presentasjon av frivillige organisasjoner i Moss

I det følgende presenteres i korte trekk frivillig sektor i Moss og dens betydning. Det gis ikke oversikt over all frivillig virksomhet.

I Moss er det i 2009 registrert over 300 foreninger og som finnes på kommunens hjemmeside.⁷ Oversikten er ikke fullstendig og vil endre seg over tid da noen foreninger legges ned og nye kommer til. Lag og organisasjoner representerer et meget stort mangfold av aktiviteter og tilbud i Moss.

I det følgende beskrives noen organisasjoner eller organisasjonstyper:

3.4.1 Moss Frivilligsentral

Frivillighetssentralene er viktige lokale møteplasser for alle som ønsker å delta i frivillig virksomhet uansett alder, kjønn, økonomi eller etnisk tilhørighet. Moss Frivilligsentral ble startet i 1999, eies av Moss og Omegn Kvinneråd og er finansiert av staten og av Moss kommune.

Frivilligsentralen skal koble frivillige og de som vil ha kontakt med frivillige. Sentralen skal samarbeide med lokale frivillige organisasjoner og bidra til koordinering mellom organisasjoner og offentlige instanser. Sentralen har fått i oppdrag av Moss kommune å arrangere møter i «Samarbeidsforum for frivillige organisasjoner», en møteplass for de organisasjonene som ikke er med i musikkrådet eller idrettsrådet.

Frivillige ved frivilligsentralen utfører oppgaver som besøksvenner, følge til lege, leksehjelp, leseombud, turvenner, flyktningevenner med videre. De er også med på aktiviteter ved sentralen slik som matgruppe, strikkekafe, treff for de som bor på asylmottak eller Moss mottak.

3.4.2 Idrettsorganisasjoner

De fleste idrettsorganisasjoner er organisert under Moss Idrettsråd, som er en paraplyorganisasjon, stiftet i 1929, og som representerer den største frivillige aktiviteten i Moss – idretten.

Moss Idrettsråd har 7500 medlemskap i 45 idrettslag i nesten 40 idretter. Idretten bygger sitt arbeid på verdier som aktivitet for alle, helse, glede, fellesskap og demokrati, og er organisert i Norges Idrettsforbund og Olympisk og paralympiske komité.

6. www.sivilsamfunn.no

7. www.moss.kommune.no/lagogorganisasjoner

3. FRIVILLIG SEKTOR

3.4.3 Musikkorganisasjoner

I Moss finnes rundt 40 musikk- og teaterorganisasjoner. Over halvparten av disse er organisert i Moss og Omegn musikkråd, som er partipolitisk nøytralt. Musikkrådet ble stiftet 17. mars 1946 og er et kulturelt samarbeids- og interesseorgan for lag og foreninger i Moss og omegn, med musikk, musikkutdanning, musikkinformasjon, musikkformidling, sang og dans som sentral oppgave.

3.4.4 Humanitære organisasjoner

Det er en rekke humanitære organisasjoner og losjer i Moss, som Lions, Kiwanis, Sanitetsforeningen, Soroptimistene, med flere. Moss Røde Kors er en velferds- og beredskapsorganisasjon som gjennom et nettverk av frivillige gjør en innsats innenfor beredskapsarbeid og humanitært arbeid.

3.4.5 Moss menighet

Moss menighet, Den Norske Kirke, er en av byens største kulturformidlere med årlig besøk på rundt 40.000 mennesker gjennom sin mangfoldige virksomhet. Om lag 100 frivillige er knyttet til menighetens arbeid. Gjennom frivillig innsats driver Moss menighet tilbud for barn og ungdom, kulturtilbud, kafé, kultur- og religionsdialog, integrering m. m. Jeløy menighet driver et utstrakt musikk- og korarbeid blant barn og ungdom. Den legges vekt på frivillig deltagelse i omsorgsarbeidet og ulike aktiviteter for hjemmeboende og beboere på institusjon.

3.4.6 Andre organisasjoner for barn og ungdom

Det finnes mange organisasjoner for barn og ungdom. Eksempler er speidergrupper, 4H, Moss Fantasy, Moss Frimerkeungdom, i tillegg til organisasjoner knyttet til opprinnelsesland, eksempelvis Vietnamesisk ungdomsforening.

3.4.7 Andre organisasjoner

Det finnes også en rekke andre organisasjoner som historielag, pasientorganisasjoner, funksjonshemmedes organisasjoner, tros- og livssynsorganisasjoner, organisasjoner knyttet til opprinnelsesland, motorsykkel-klubb og en rekke andre interesseorganisasjoner.

3.4.8 Velforeninger, borettslag og sameier

Det er registrert ca. 20 velforeninger i Moss og ca. 100

borettslag og sameier i Moss og omegn. Dette er organisasjoner som er basert på frivillig innsats og demokratisk styring. Det gir beboerne den beste mulighet for medvirkning og påvirkning av eget bomiljø.

3.5 Frivillig sektor - samhandling med kommunen

Virksomheter og avdelinger i Moss kommune ser stor verdi i samarbeid med frivillige. Det handler om å være støttespiller og en likeverdig partner for frivillige. Det handler ikke om å bruke frivillige til å utføre offentlige tjenester på bakgrunn av trange budsjetter. Det er viktig å avklare at frivillig innsats er et supplement til den kommunale tjenesten, slik at usikkerhet blant ansatte i forhold til fortregning av lønnet arbeid ikke oppstår.

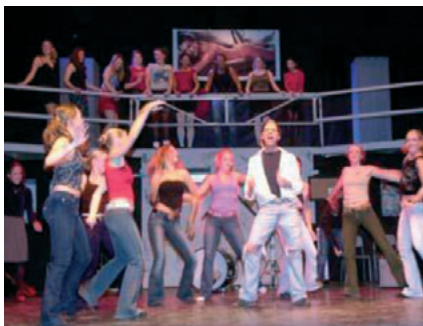
Innenfor blant annet omsorgssektoren og rus- og psykiatritjenesten er det et utstrakt samarbeid med frivillige, der frivillig innsats er svært verdifull. Dette kan eksempelvis være sosiale tiltak som turer, besøkstjeneste, leseombud, underholdning, samtaleparter, hjemmebesøk, med mer.

Moss kommune har et godt samarbeid med de frivillige organisasjonene når det gjelder beredskapsarbeid. Organisasjonene er oppført i kommunens varslingsplan knyttet til kriser og er en del av kommunens beredskap ved uønskede hendelser. De frivillige organisasjonene deltar i beredskapsøvelser der deres bidrag er en naturlig del av det som øves.

I arbeidet med frivillighetspolitikken har de frivillige organisasjonene kommet med tilbakemelding på hvordan de opplever samhandlingen med Moss kommune. De har besvart spørsmål knyttet til:

- Styrker (hva som fungerer bra) eller svakheter (hva fungerer ikke godt nok)
- Muligheter (hva kan forbedres) eller hindringer (hva kan forhindre et videre samarbeid)

I tilbakemeldingene nevner flere at de har et godt samarbeid med Moss kommune og at de får hjelp og bistand når de tar kontakt. Dette gjelder ikke alle og ikke hele tiden. Det er derfor viktig å styrke samarbeidet og forbedre informasjon. Det vises til kap. 6 som omhandler strategier og tiltak for å utvikle en god samarbeidskultur.

A.P.P.L.A.U.S. Moss

Vi har det gøy!

Bellmann 12-13

4. UTVIKLINGSTENDENSER

4.1 Utviklingstendenser innen frivillig innsats

Frivilligheten er i endring, men omfanget av frivillig innsats er økende. Det snakkes om de tradisjonelle organisasjonene og "den nye frivilligheten". Den nye frivilligheten er mer preget av "her og nå", og legger ikke samme vekt på medlemsrollen. Det er lettere å få med folk på kortvarige tiltak enn på medlemsmøter. Deltakelseskulturen erstattes av aksjonskulturen. Eksempler på den nye frivilligheten kan være frivilligsentraler, selvhjelpsorganisasjoner, kortvarige tiltak, aksjoner og dugnader. Noen av disse sammenslutningene har bare deltakere og ikke medlemmer.

Veksten i antall organisasjoner flater ut etter 1990 mens lokalorientering øker. Mange av barne- og ungdomsorganisasjonene sliter tyngre. Mye tyder på en utvikling i retning av et todelt organisasjonssamfunn, der det finnes noen organisasjoner lokalt og andre nasjonalt. Et annet utviklingstrekk er at uformelle strukturer og enkeltsaksorienterte aksjoner er i ferd med å bli en større og viktigere del av den norske, frivillige sektoren.

I 1997 ble det gjennomført en omfattende internasjonal kartlegging av virksomhet og økonomi i frivillig sektor i rundt 40 land, koordinert gjennom Johns Hopkins University, USA. Undersøkelsen viste at omfanget av frivillig organisering og frivillig innsats i Norge fortsatt var svært høy i internasjonal sammenheng. En tendens var imidlertid at den sosiale rekrutteringen er skjevare enn tidligere, og kan tyde på at den brede rekrutteringen i organisasjonene var i ferd med å svekkes. En annen tendens var at medlemmene i frivillige organisasjoner ikke lenger var så interessert i å delta i organisasjonenes møtevirksomhet som tidligere. Dessuten er det slik at deler av frivillig sektor ikke har medlemmer, men har likevel stor aktivitet.

4.2 Utviklingstendenser i Østfold

Østfold er et godt fylke å bo i, hvor innbyggerne trives. Fylket kommer imidlertid dårlig ut på levekårsstatistikker og i forhold til sykdomsforekomster. Deler av folket har store livsstilsproblemer, særlig i forhold til overvekt, rus og tobakk. Det er forventet en markant økning av diabetes type II i årene som kommer. En av måtene å møte disse utfordringene på er aktivt folkehelsearbeid. Her er frivillig sektor en viktig medspiller.

Utfordringene er knyttet til inaktivitet, endringer i familieforhold, økende andel eldre og innvandrere, økende sosiale helseforskjeller, og dårlige språkferdigheter ved skolestart, særlig blant minoritetsspråklige.⁸ Psykiske lidelser rammer mange og må settes på dagsorden.

4.3 Utviklingstendenser i Moss

Moss er en kommune med et stort antall foreninger og en betydelig frivillig virksomhet som skaper store verdier, trivsel, tilhørighet og velferd gjennom sine aktiviteter. Likevel står Moss overfor utfordringer i tida som kommer.

Innsatsområder er knyttet til

- satsing på den fysiske helsen gjennom påvirkning av levevaner og levekår
- bedre den psykiske helsen gjennom å legge til rette for opplevelser, møteplasser, trygghet og respekt
- tilrettelegging for sosial og kulturell integrering
- fokus på boligbyggingens betydning for levekårene og sikre fortetting med god kvalitet
- utvikling av gode oppvekstvilkår for barn og unge
- motivere folk til fysisk aktivitet – uten bil
- ivareta kulturlandskapet for å styrke god livskvalitet for innbyggerne
- vektlegge universell utforming for å etablere god tilgjengelighet for alle brukergrupper

Stortingsmeldingen om Samhandlingsreformen har meldt en opptrapping av folkehelsearbeidet i kommunene, og at dette skal skje i samspill med frivillig sektor.

Hopp og sprett

Ivrige og unge

Brytesuksess i NM - Moss.

8. Ref. Fylkesplan for Østfold – Østfold mot 2050, kapittel Levekår og folkehelse.

5. KOMMUNALE OG ANDRE OFFENTLIGE/PRIVATE VIRKEMIDLER

Organisasjonene har ulike behov. De fleste organisasjonene søker ikke om økonomisk tilskudd fra kommunen, men ønsker samarbeid eller annen form for støtte.

En stor del av virksomheten for mange organisasjoner er likevel å skaffe penger til aktiviteter. Frivilligheten er så viktig at rammebetingelsene bør være forutsigbare, selv om dette er en utfordring for de bevilgede myndigheter.

5.1 Kommunale virkemidler

Moss kommune kan benytte en rekke virkemidler, ikke bare økonomiske. Disse kan deles opp i følgende kategorier:

- Fysiske virkemidler - for eksempel møtelokaler, kontor, idrettsarenaer, kulturscener, øvingslokaler, teleslynge, utlån av utstyr, lagerplass, arkivplass, oppdatert AV-utstyr, tilgang til kopimaskin og til kommunens trykkeri.
- Juridiske virkemidler - for eksempel partnerskapsavtaler, samarbeidsavtaler, eksisterende lovverk, andre inngåtte avtaler m.m.
- Informasjon som virkemiddel – kommunen kan samordne og videreformidle informasjon og spre organisasjonenes budskap, bruke kommunens nettside, samarbeide med lokale media, lage veiledere, osv.
- Organisatoriske virkemidler – kommunen kan legge til rette for dialogmøter, samarbeidsmøter, høringsrunder osv. Kommunen kan invitere både paraplyorganisasjoner, lag og organisasjoner og ikke-organiserte grupper til å delta i medvirkningsprosesser. Samarbeidsforum for frivillige organisasjoner, som Moss Frivilligsentral har ansvar for, er et eksempel på et slikt organisatorisk virkemiddel.
- Økonomiske virkemidler - er et sentralt virkemiddel. Kommunen kan velge hva det skal gis støtte til, om man skal telle antall medlemmer, holdning til prosjektstøtte, rimelige leieavtaler, underskuddsgaranti, driftsstøtte, lønnsstøtte, faste tilskudd og tilskudd etter søknad, frie midler, osv.

5.2 Statlige, fylkeskommunale og andre private virkemidler

Som informasjon til lag og organisasjoner gjøres det oppmerksom på at staten har en rekke tilskuddsordninger som bidrar til å styrke og stimulere de frivillige organisasjonenes økonomiske fundament på den driftsmessige siden, men også med mer prosjektrettede midler. Dette kan dreie seg om betydelige tilskudd, slik at det er viktig at lag og organisasjoner er aktive i forhold til de ulike ordningene. Her kan nevnes:

- Støtteordninger fra Norges Idrettsforbund, tilskuddsordninger fra Kirke- og kulturdepartementet, støtteordninger fra Norsk Kulturråd og Østfold fylkeskommunes støtteordninger. I tillegg er det flere andre tilskuddordninger knyttet til bank, forsikring og fond.
- Grasrotandel – økt direkte støtte til lokale lag og foreninger. Fra 1. mars 2009 kunne de som deltar i spill fra Norsk Tipping bestemme hvilket lag eller forening i lokalmiljøet som skal motta inntil fem prosent av det beløpet som det spilles for. Grasrotandelen går ikke utover innsatsen eller premien, men kommer i tillegg til det som det spilles for.⁹ Forutsetningen er at laget eller foreningen er registrert i Frivillighetsregisteret.
- Momskompensasjonsordning for frivillige organisasjoner. Fra 1. januar 2010 gis frivillige organisasjoner kompensasjon for moms både for varer og tjenester. Det er et godt virkemiddel for økt aktivitet.

Moss kommune vil informere om de ulike tilskuddsordningene og vil legge en oversikt på Moss kommunes hjemmeside under *frivillighetsportalen*.

Noen møteplasser:

Varmestua

Moss kunstgalleri

Moss Frivilligsentral og Velferdssentralen

Arena kirke- og kultursenter

Funksjonshemmedes fritidshus

Allaktivitetshuset på Skarmyra

6. STRATEGIER OG TILTAK

I utgangspunktet velger organisasjonen selv hva de vil gjøre. De kan samarbeide med hvem de vil og invitere hvem de vil. Dette er også utgangspunktet for Moss kommunes frivillighetspolitikk: Kommunen anerkjenner organisasjonenes rett til å styre seg selv og ønsker alle typer frivillighet.

Moss kommune kan velge å oppmuntre og støtte enkelte organisasjoner, for eksempel de som vil være møteplasser for integrering. Kommunen kan også velge å vise fram de gode eksemplene til inspirasjon for andre.

Institutt for Samfunnsforskning (ISF)¹⁰, har pekt på følgende organisasjoner som ofte er lite synlige: Miljøorganisasjoner, likestillingsorganisasjoner samt integrasjonsorganisasjoner (fattigdom, rus m.m.).

Virkemidler som kommunen velger å ta i bruk er selve frivillighetspolitikken! I det følgende nevnes nye strategier og tiltak. Dette kommer i tillegg til tiltak som allerede er igangsatt eller gjennomført.

Tiltakene er nedfelt i en handlingsplan, jfr. Kap. 7, med konkretisering av ansvar og tidsplan.

6.1 Generelle retningslinjer

Moss kommune har vedtatt retningslinjer for tilskudd til lag og foreninger som driver kulturaktiviteter med hovedvekt på barn og ungdom i Moss. Retningslinjene finnes på kommunens hjemmeside.

I stortingsmeldingen "Frivillighet for alle", vektlegges "mer til lokal aktivitet og lavterskelaktivitet, og styrking av inkludering og integrering". Dette styrker også folkehelseformålet om å redusere sosial helseforskjeller.

Med lavterskelaktivitet menes tilrettelegging av tilbud slik at de kan benyttes av alle eller av flest mulig uavhengig av økonomi, utdanning, etnisk og geografisk tilhørighet.

I samsvar med intensjonen med stortingsmeldingen og folkehelseformålet bør det legges vekt på å prioritere støtte til organisasjoner som arbeider aktivt med lavterskeltiltak rettet mot nærmiljøer, og som legger til rette for kulturelt mangfold og integrering. Ved tildeling av folkehelsemidler har dette formålet vært lagt til grunn.

Det kan være hensiktsmessig å ha felles retningslinjer for tilskudd til lag og organisasjoner. Ved justering av gjeldende retningslinjer anbefales det å utvide bestemmelsene til å omfatte også dette formålet.

Tiltak

I tillegg til "Retningslinjer for tilskudd til lag og foreninger som driver kulturaktiviteter med hovedvekt på barn og ungdom i Moss", vedtatt 03.04.06, vurderes tillegg av prioritering av støtte til lavterskeltiltak rettet mot nærmiljøer, og som legger til rette for kulturelt mangfold og integrering.

6.2 En god samarbeids- og mottakskultur

Det har vært sentralt i utviklingen av frivillighetspolitikken for Moss å avklare hvilke verdier som skal legges til grunn for samhandlingen mellom kommunen og frivillig sektor, det vises til kap. 2.3.

I møtet mellom frivillig sektor og kommunen er holdninger, tillit og respekt for hverandres egenart viktig. Moss kommune erkjenner at de frivillige har ulik kultur, organisering, kapasitet og arbeidsformer.

For frivillige er det av stor betydning at Moss kommune er kjent med hvilke instanser og personer som det skal formidles kontakt til, og at disse er tilgjengelig.

En undersøkelse til de kommunale virksomhetene viser at det pågår mye og variert samarbeid med frivillige, der de på ulike måter bidrar med berikende innsats i tillegg til den kommunale tjenesten. De ulike samarbeidstiltakene er formalisert i varierende grad.

Moss som arbeidsgiver ønsker å legge til rette for frivillig innsats ute på virksomhetene ved å avklare forventninger og grenseoppgang mellom kommunale tjenester og frivillig innsats. Der dette er hensiktsmessig kan det formaliseres i en partnerskapsavtale som beskriver og konkretiserer oppgavene og avklarer faste kontaktpersoner i kommunen.

Tiltak

Videreutvikle en mottakskultur ved henvendelse til kommunen. Etablere gode rutiner for tilbakemelding i henhold til forvaltningslovens bestemmelser.

Videreutvikle en samarbeidskultur hos ledere og ansatte i kommunen med informasjon og tilrettelegging for frivillig innsats.

6.3 Medvirkning fra frivillig sektor og næringsliv

Moss kommune gjennomfører medvirkningsprosesser med innbyggere, frivillige lag og organisasjoner og næringslivet gjennom informasjonsmøter og høringer. I henhold til ny Plan- og bygningslov pr. 01.07.09, vil kommunen i større grad invitere disse målgruppene til åpne medvirkningsprosesser i tidlig fase.

I et folkehelseperspektiv skal kommunen blant annet ha fokus på fysisk aktivitet og et levende og trygt lokalsamfunn. En mobilisering av befolkningens egne ressurser vil gi økte helsegevinster i form av bedre livskvalitet for folk i Moss og for den enkelte, samt reduserte kostnader for det offentlige. Særlig oppmerksomhet bør rettes mot utsatte grupper med sikte på bedring av levekår.

6. STRATEGIER OG TILTAK

Kommuneplanen for Moss legger vekt på samhandling og medvirkning fra frivillig sektor og næringsliv. Dette må også medføre at samhandling mellom disse partene blir omtalt i kommunale planer.

Medvirkning er noe mer enn å kunne uttale seg. Det skal åpnes for mer omfattende aktivitet i form av samhandling med berørte, interesserte og kommunen. Samhandling skal gi mulighet for å møtes og føre en åpen dialog, hvor alle deltakere i prinsippet stiller likt. Samhandling bør kunne føre til større grad av kunnskap, opplysning og gjensidig påvirkning, forbundet med tiltak og framvekst av vann-vinn-situasjoner.

For å få til en god samhandling må det være oppdaterte oversikter over lag og organisasjoner og deres kontaktpersoner og samarbeidsgrupper. Når det gjelder næringslivet er slike oversikter lettere tilgjengelig.

Tiltak

Systematisk involvering av frivillig sektor og næringslivsinteresser i medvirkningsprosesser gjennom åpne møter og som høringspart i planer som har med utvikling av lokalsamfunn og nærmiljø. Frivillighetens rolle skal synliggjøres i kommunale planer.

6.4 Samarbeid mellom frivillige, næringslivet og kommunen

Et samarbeid mellom næringslivet, frivillige og Moss kommune er et viktig tre-parts samarbeid for utviklingen av lokalsamfunnet. Dette gjelder i forhold planprosesser i en tidlig fase og gjennom den formelle høringen, men også gjennom enkeltprosjekter og tiltak.

Noen bedrifter har nå mer fokus på samfunnsansvar og tillegger miljøhensyn og sosiale hensyn større vekt. Deres motivasjon kan knyttes til samfunnsengasjement, omdømme, merkevarebygging og troverdighet.

I møte med representanter fra næringslivet framkom eksempler på samarbeid, og som det var interesse for å

utvikle videre. Eksempelvis kunne det opprettes en idébank med konkrete tiltak der næringslivet kunne invitere til samarbeid med frivillige.

Gjennom frivillighetspolitikken for Moss er det ønskelig å utvikle et allerede godt samarbeid mellom frivillige og næringslivet. Her kan kommunen ta en koordinerende rolle og initiere til slikt samarbeid.

Tiltak

Ta initiativ til et samarbeid mellom frivillig sektor, næringslivet og kommunen, avklare samarbeidsområder.

6.5 Frivillighetsportal, elektronisk kommunikasjon

På Moss kommunes hjemmesider er det etablert et informasjonsområde for "Lag og foreninger". Her kan organisasjonene ta kontakt med kommunen med informasjon om kontaktperson, henvise til egen hjemmeside, beskrivelse av laget og fortelle om arrangementer og annet som planlegges.

For å gjøre tilgjengeligheten enda bedre er det utviklet en "Frivillighetsportal" på kommunens hjemmesider, med logo, som benyttes i denne frivillighetspolitikken. Her kan det også tas i bruk et "diskusjonsforum" der lag og organisasjoner kan diskutere aktuelle saker eller komme med innspill om gode ideer til samarbeid etc.

For å forenkle arbeidet med utsendelse av aktuell informasjon til organisasjonene fra kommunen, etableres "e-postlister" med adresser.

I tillegg kan organisasjonene abonnere på "nyhetsbrev" fra kommunen, ved at de aktivt går inn og bestiller informasjon som blir lagt ut under ulike fagområder.

Moss kommune vil motivere lag og organisasjoner til å informere om sin virksomhet i denne portalen. Informasjonen vil være tilgjengelig både for innbyggere, andre organisasjoner og for media. På den måten bidrar dette til markedsføring av den frivillige virksomheten.

Skøytelek i ishallen

Kvinnelige iskrigere fra Moss.

Snowboardfest i Middagsåsen

6. STRATEGIER OG TILTAK

Organisasjonene har behov for lokaler til møter og arrangement. På Moss kommunes hjemmesider ligger det oversikt over kulturhus og lokaler. I tillegg er Allaktivitetshuset på Skarmyra etablert og leier ut lokaler både til organisasjoner og til private til en lav kostnad. Her finnes også informasjon om en rekke andre lokaler som kan egne seg til mindre tilstelninger og møter for frivillige lag og organisasjoner. Dette er i hovedsak lokaler som benyttes av klubber og velforeninger.

Kostnader knyttet til leie av lokaler er viktig informasjon for frivillige organisasjoner. Ved etablering av frivillighetsportalen lages oversikt over slik informasjon.

Tiltak

Etablere en frivillighetsportal på kommunens hjemmeside, med informasjon om adresser, aktiviteter, møter, utleielokaler med opplysninger om pris og utstyr, m.v. Gi mulighet for abonnement av elektroniske nyhetsbrev fra kommunen og etablering av et diskusjonsforum.

6.6 Samarbeidsforum for frivillige organisasjoner - dialogarenaer

Moss Frivilligsentral har på oppdrag fra Moss kommune igangsatt et arbeid for etablering av et samarbeidsforum for frivillige. Formålet er å legge til rette for, stimulere og støtte aktiviteter og samfunnsengasjement innen helse- og sosialsektoren. Samarbeidsforumet kan gi informasjon om kommunale og andre støtteordninger, gi informasjon om de ulike frivillige organisasjonene og bidra til erfarings- og kompetanseutvikling. Forumet samles en til to ganger i året.

Hittil har kontakten mellom Moss Frivilligsentral vært rettet mot organisasjoner som ikke er en paraplyorganisasjon. Det er forumet selv som avklarer innhold og hyppighet for møtene, og der Moss kommune vil bidra på sine områder.

Tiltak

Videreutvikle samarbeidsforum for frivillige.

6.7 Frivillighetens hus

I samarbeid med lag og organisasjoner har Moss kommune arbeidet for å finne arealer for øvings-, trenings- og møtemuligheter.

Det nyetablerte Allaktivitetshuset på Skarmyra legger til rette for noe av dette innenfor de arealene som disponeres til sambruk for lag og foreninger. Målet er at huset skal være et kulturelt og sosialt møte- og aktivitetssted for folk flest, på tvers av alder, interesser og grupperinger.

Allaktivitetshuset legger vekt på flerbruk og selvaktivisering og skal inneholde et mangfold av ulike arrangementer og aktiviteter. Her er det også en kulturcafé med egen scene, fullt utrustet med lyd- og lysesystem for konserter, teater og andre aktiviteter og oppsetninger. I kjelleren er det lokaler

for ungdomsklubb, og lokalene er åpne for flerbruk når klubben ikke benytter disse. I tillegg er det spesialrom med fullt utstyrte øvingsrom for band, musikkstudio, TV/spill-rom og en egen avdeling for filmproduksjon.

Allaktivitetshuset er et flott tilbud for frivilligheten, men har arealmessige begrensninger. Det er derfor ønskelig at det kan frigjøres ytterligere arealer i huset på sikt.

I samsvar med "Helhetlig oppvekstplan for alle barn og unge i Moss" skal det etableres møteplasser i nærmiljøene i skolens lokaliteter. Dette skal realiseres i alle bydeler. Hensikten er å sikre barn og ungdom en god oppvekst i trygge og inkluderende lokalmiljø. Det legges opp til et samarbeid med frivillige organisasjoner.

Det kan også legges til rette for møteplasser i andre kommunale bygg, innenfor sykehjem, eksempelvis kurs- og mestringssentret ved Peer Gynt sykehjem. I det nye Bo- og servicesentret i Skoggt. som skal ferdigstilles våren 2012 planlegges arealer for bruk av frivillige.

Frivilligheten melder også om et stort behov for lagringssted for utstyr og arkivering av dokumenter. Ansvar for oppbevaring av eksempelvis møteprotokoller utføres av en rekke personer over tid, og der dokumentene blir tilfeldig behandlet. For lokalmiljøet har dette kulturhistorisk verdi, og det bør jobbes aktivt for å finne lagringssted.

Det er også behov for tilgang til pc, til kopiering og trykking. Noe av dette kan utføres ved på de ulike møteplassene og ved kommunens trykkeri i rådhuset.

Alternativt bør det vurderes andre egnede lokaler for frivillig aktivitet i et lengre perspektiv, som kan bli et frivillighetens hus og som kan dekke de behov som etterspørres.

Tiltak

Etablering av møteplasser og egnede lokaler for frivillig aktivitet i kommunale bygg.

6.8 Tilskuddsordninger

Moss kommune har tilskuddsordninger som har som mål å bidra til å styrke organisasjonenes forutsetninger for å kunne drifte og videreutvikle sitt engasjement på frivillighetsfeltet.

I tillegg til engasjement på aktivitets- og anleggssektoren, er det i en kommunal sammenheng viktig å se hvilken betydning de ulike tilskuddsordningene representerer. Relativt små tilskudd gir store samfunnsmessige gevinster sett i sammenheng med det frivillige engasjementet de utløser.

For organisasjonene er økonomi svært viktig. Driftstilskuddene bør være årlige og forutsigbare som den enkelte organisasjon kan planlegge etter.

6. STRATEGIER OG TILTAK

Moss kommune ser det som viktig å tilrettelegge for informasjon om tilskuddsordninger på en slik måte at det blir lettere for organisasjonene å orientere seg om hvilke muligheter som finnes. Slik informasjon kan legges under frivillighetsportalen og sendes ut som informasjonsbrev.

Frivillig sektor melder at det er ønskelig at søknadsprosedyrer kan forenkles i forhold til dokumentasjon, slik at det blir lettere å søke om tilskudd. Dokumentasjonskrav i henhold til retningslinjer må imidlertid følges.

Tiltak

Videreutvikle bistand og veiledning ved søknad om tilskudd fra kommunen eller andre instanser i henhold til gjeldende retningslinjer.

6.9 Partnerskapsavtaler eller samarbeidsavtaler

Moss kommune har inngått partnerskapsavtale med Østfold fylkeskommune vedrørende gjennomføring av Folkehelseprogrammet i Østfold.

Resultatmålene handler om å fremme forebyggende strategier og aktiviteter i all planlegging, skape grunnlag for samarbeid og mobilisere nærmiljøene til innsats.

Moss kommune har inngått samarbeidsavtaler med flere organisasjoner der det legges til rette for et formelt samarbeid. Det er inngått avtale med Moss Frivilligsentral, Velferdssentralen, Moss og omegn musikkråd, Moss og omegn idrettsråd. Moss Røde Kors har inngått samarbeidsavtale med Rus- og psykiatritjenesten i kommunen.

Moss kommune ønsker gjennom frivillighetspolitikken å legge til rette for et godt samarbeid med frivillig sektor. I noen tilfeller kan dette formaliseres gjennom partnerskapsavtaler.

Formål med avtalen skal være: Økt samfunnsperspektiv generelt, økt samarbeid med frivillig sektor, forebygging og mestring for barn og unge, sosial og kulturell inkludering i lokalsamfunnet.

Som en oppfølging av frivillighetspolitikken legges det opp til et formalisert og forpliktende samarbeid med flere lag og organisasjoner. Dette formaliseres i partnerskapsavtaler, som også blir kalt for samarbeidsavtaler. Avtalene skal underskrives av begge parter og gjelde for en avtalt periode. Partnerskapsavtalen offentliggjøres på kommunens hjemmeside.

Det er ikke en forutsetning at samhandling mellom Moss kommune og frivillig sektor skal formaliseres i en partnerskapsavtale. Dette gjelder i de sammenhenger der dette er hensiktsmessig og ønskelig fra begge parter.

I samhandlingsreformen er det fokus på samhandling med frivillig sektor som et tiltak for å styrke det forebyggende arbeidet.

VEDLEGG 1: Partnerskapsavtale, mal.

Tiltak:

Det legges opp til et systematisert samarbeid mellom kommunen og frivillig sektor, gjerne ved etablering av partnerskapsavtale.

Sammendrag av tiltakene i kap. 7.

Kor Artig

Premievinne fra NM i bryting

Moss korforening

7. HANDLINGSPLAN 2010 - 2011

Tiltak som nevnes i det følgende er basert på innspill fra prosjektgruppa og gjennom kartleggingsmøter med lag og organisasjoner. Tiltakene skal bidra til at det blir lettere å være frivillig i Moss. I tillegg skal det i samarbeid med frivillige og kommunen utarbeides mer spesifikke avtaler gjennom etablering av partnerskapsavtaler (eller samarbeidsavtaler).

De økonomiske konsekvensene av tiltakene er ikke beregnet, da tiltakene i hovedsak har organisatoriske og/eller samarbeidsmessige konsekvenser. Dette skal i neste rekke gi en mer hensiktsmessig samhandling som skal bli mer ressurseffektiv og til nytte både for frivillig sektor og kommunen.

Handlingsplanen skal evalueres og rulleres 2. hvert år i samarbeid med frivillig sektor.

NR	TILTAK	ANSVAR	NÅR
Generelle retningslinjer for tilskudd (ref. kap 6.1)			
1.	I tillegg til Retningslinjer for tilskudd til lag og foreninger som driver kulturaktiviteter med hovedvekt på barn og ungdom i Moss, vedtatt 03.04.06, vurderes tillegg av prioritering av støtte til lavterskeltiltak rettet mot nærmiljøer, og som legger til rette for kulturelt mangfold og integrering.	Kommunen v/adm. Politisk behandling.	2010/2011
Samarbeids- og mottakskultur (ref. kap. 6.2)			
2.	Videreutvikle en mottakskultur ved henvendelse til kommunen. Etablere gode rutiner for tilbakemelding i henhold til forvaltningslovens bestemmelser.	Kommunen v/adm. støtteenhet	Løpende
3.	Videreutvikle en samarbeidskultur hos ledere og ansatte i kommunen med informasjon og tilrettelegging for frivillig innsats.	Ledere i kommunen	Løpende
Medvirkning (ref. kap. 6.3)			
4.	Systematisk involvering av frivillig sektor og næringslivsinteresser i medvirkningsprosesser gjennom åpne møter og som høringspart i planer som har med utvikling av lokalsamfunn og nærmiljø. Frivillighetens rolle skal synliggjøres i kommunale planer.	Kommunen v/adm.	Løpende
Samarbeid mellom frivillige og næringslivet (ref. kap. 6.4)			
5.	Ta initiativ til et samarbeid mellom frivillig sektor, næringslivet og kommunen. Avklare samarbeidsområder.	Kommunen i samarbeid med frivillige	2010/2011
Frivillighetsportal, elektronisk kommunikasjon (ref. kap. 6.5)			
6.	Etablere en frivillighetsportal på kommunens hjemmeside, med informasjon om adresser, aktiviteter, møter, utleielokaler med opplysninger om pris og utstyr, m.v. Gi mulighet for abonnement av elektroniske nyhetsbrev fra kommunen og etablering av et diskusjonsforum.	Kommunen v/adm. støtteenhet og i samarbeid med frivillige	Løpende
Samarbeidsforum for frivillige organisasjoner – dialogarenaer (ref. kap. 6.6)			
7.	Videreutvikle samarbeidsforum for frivillige organisasjoner.	Moss Frivilligsentral i samarbeid med kommunen	Løpende
Frivillighetens hus (ref. kap. 6.7)			
8.	Etablering av møteplasser og egnede lokaler for frivillig aktivitet i kommunale bygg.	Kommunen i samarbeid med frivillig sektor.	Løpende
Tilskuddsordninger (ref. kap. 6.8)			
9.	Videreutvikle bistand og veiledning ved søknad om tilskudd fra kommunen eller andre instanser i henhold til gjeldende retningslinjer.	Moss kommune	Løpende
Partnerskapsavtaler (ref. kap. 6.9)			
10.	Det legges opp til et systematisert samarbeid mellom kommunen og frivillig sektor, gjerne ved etablering av partnerskapsavtaler.	Moss kommune	2010/2010

VEDLEGG 1 – MAL FOR PARTNERSKAPSAVTALE

PARTNERSKAPSAVTALE

MELLOM

MOSS KOMMUNE OG(FRIVILLIG ORGANISASJON)

1. MÅL OG HENSIKT MED PARTNERSKAPET

Formålet med samarbeidet er å arbeide for å legge til rette for frivillig innsats, møteplasser og utvikling av nettverk.

Partnerskapsavtalen skal sikre forutsigbarhet og en samordnet og målrettet innsats. Avtalen skal klargjøre partenes bidrag inn i samarbeidet.

2. KORT BESKRIVELSE AV PARTENE

Kommunen:

Frivillig organisasjon:

3. PARTENES BIDRAG OG FORPLIKTELSE

Moss kommunes bidrag og forpliktelser:

Den frivillige organisasjonens bidrag og forpliktelser:

4. RAMMER FOR AVTALEN

Avtalens varighet

Oppsigelse

Underskrifter fra begge parter

VEDLEGG 2 – PROSJEKTGRUPPENS SAMMENSETNING

I henhold til formannskapsvedtak ble prosjektgruppen sammensatt slik:

- 4 fra frivillig sektor, herunder Moss Frivilligsentral
- Kommunalsjef
- 1 forvaltningsjef
- 2 virksomhetsledere
- 2 tillitsvalgte
- Prosjektleder fra Plan- og utviklingsavdelingen

Prosjektgruppen ble sammensatt med følgende personer:

Fra frivillig sektor:

- Moss Frivilligsentral ved daglig leder Torill Sørenssen
- Moss Idrettsråd ved administrativ leder Anne Bramo
- Moss og Omegn musikkråd ved styreleder Anne Elisabeth Thoresen, deretter daglig leder Liv Kreken Kvalnes
- Kiwanis Club Moss ved Helge Thømt.

Kommunalsjef: Inger-Johanne Fjeldbraaten

Forvaltningsjef: Mette Nordhus

Virksomhetsledere i Moss kommune:

- Virksomhetsleder Rus- og psykiatritjenesten Tor-Øystein Gulliksen.
- Virksomhetsleder Peer Gynt sykehjem Kia Sivertsen med Paul Odvar Holm som stedfortreder. Deltok på de to første møtene.

Tillitsvalgte i Moss kommune:

- Fagforbundet Moss ved Leif Christensen
- Norsk Ergoterapeutforbund ved Irene Henriksen. Etter noen møter sluttet sistnevnte som tillitsvalgt, og ny representant ble ikke valgt.

Prosjektleder:

- Rådgiver May Mollan, kommunalavdeling for helse og sosial. (Tidl. plan- og utv. avd.)

Moss rådhus

Moss kommune

Rådhuset, Kirkegata. 15, 1531 Moss
Tlf. 69 24 80 00 - Fax. 69 24 80 01

E post: post@moss.kommune.no Internet: www.moss.kommune.no